

FESTIVAL ZLATÁ LOĎ 2014

5. festival slovinské kultury

18. – 25. října 2014

Bielsko-Biala, Krakov, Mikołów, Český Těšín, Brno

Literární večery

- 18. října – Bielsko-Biala (Galeria Wzgórze, v 19 hod.)
- 20. října – Krakov (Śródmiejski Ośrodek Kultury, v 18 hod.)
- 22. října – Mikołów (Instytut Mikołowski, v 18.30)
- 23. října – Český Těšín (Kavárna Avion, v 16 hod.)
- 24. října – Brno (Místogalerie, Skleněná louka, v 19 hod.)

11. mezinárodní překladatelská dílna v Bielsku-Biale

18. – 19. října – Galeria Wzgórze, Bielsko-Biala

Slovenistické přednášky

Alenka Jovanovski: *Poezije a etika*

Dejan Koban: *Projekt Mladé rýmy a básnická scéna nejmladších básníků*

Podrobný program naleznete na webových stránkách

<http://www.festiwalztotalodz.pl/cz/>

Organizátoři: Kulturně-umělecké sdružení Police Dubové (KUD Police Dubove), Literární sdružení (Literarno društvo IA), Svaz Modro-bílý pták (Zveza Modro-bela ptica)

Spoluorganizátoři: Centrum slovinštiny coby druhého/cizího jazyka na Filozofické fakultě Univerzity v Lublani, Stowarzyszenie Triglav-Rysy, Instytut Mikołowski im. Rafała Wojaczka, Śródmiejski Ośrodek Kultury v Krakově, Instytut Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Bialej, Galeria Wzgórze, Spolek/ Towarzystwo Avion a Skleněná louka

Sponzor: Javna agencija za knjigo Republike Slovenije/Slovenian Book Agency

Pod záštitou Velvyslanectví Republiky Slovinsko v České republice a v Polsku

Mediální sponzoři: *Czdar Slovenii/Čar Slovenije, Fragile, Lamelli*

O festivalu

Festival Zlatá loď je úzce spojen se Srečkem Kosovelem (1904–1926), jemuž se kvůli předčasné smrti nepodařilo vydat básnický debut s názvem *Zlatá loď*. I přesto však jde o jednoho z nejvýznamnějších slovinských tvůrců 20. století a rovněž o jednoho z mála básníků, který svůj umělecký a lidský koncept spojil do nové kvality. Kosovel neviděl ani umění, ani lidskost pouze jako abstraktní koncept, nýbrž jako koncept etický, který má smysl pouze tehdy, pokud ho jednotlivec žije a pokud je tímto způsobem možné důkladně změnit funkci společnosti jako celku. Zkoumání prostorů, které tímto způsobem Srečko Kosovel zahájil, je tedy směrem, kterým pluje a cestuje festival Zlatá loď.

Prostory festivalu Zlatá loď jsou již od samého začátku otevřeny směrem ven a dovnitř. Historie kulturních výměn mezi Českou republikou, Polskem a Slovinskem sahá přinejmenším až do 19. století a také tehdy – tak jako dnes – byla založena na přátelstvích mezi jednotlivci.

V minulých letech vyšly tři knižní vydání slovinské literatury v polském překladu: dvoujazyčné vydání básní **Srečka Kosovela** *Kalejdoskop: Izbrane pesmi/Wiersze wybrane* (přel. Karolina Bucka Kustec), výběr z poezie **Iztoka Osojnika** *Spodnie na niebie* (přel. Marcin Warmuz) a román současné spisovatelky **Maje Novak** *Karfanaum, czyli as killed* (přel. Wojciech Domachowski; 2013).

V rámci letošního festivalu se polský čtenář bude moci seznámit s tvorbou **Jureho Detely** v básnické sbírce *Mech a srebro* (přel. Karolina Bucka Kustec; Instytut Mikołowski, 2014). V popředí letošního festivalu tedy bude také prezentace této knihy.

Na festivalu svá díla představí slovinští umělci: básnířka a literární vědkyně **Alenka Jovanovski**, básník a organizátor festivalu Mlade rime **Dejan Koban**, básník, prozaik a esejista **Iztok Osojnik**, básnířka, spisovatelka a překladatelka **Tatjana Jamnik** a básník a autor zpívané poezie **Klemen Pisk**. Připojí se k nim kolegové z Polska a České republiky: překladatelka Detelovy a Kosovelovy poezie do polštiny **Karolina Bucka Kustec**, **Agnieszka Bedkowska-Kopczyk**, **Katarzyna Bednarska**, **Libor Doležán**, **Monika Gawlak**, **Jacek Lenkiewicz**, **Petr Mainuš**, **Maciej Melecki**, **Marta Podgórnik**, **Renata Putzlacher**, **Krzysztof Siwczyk**, **Kamil Szafraniec**, **Marcin Warmuz**, **Agnieszka Żuchowska-Arent** a další.

V rámci Festivalu Zlatá loď se za účasti zmíněných autorů ve dnech 18. a 19. října uskuteční **11. mezinárodní překladačská dílna v Bielsku-Biale**. Účastníci budou pracovat na překladech textů autorek slovinské „klasiky“, které citlivě popisovaly svět z ženské perspektivy – básnířky **Saši Vegri** (1934–2010) a spisovatelky **Zofky Kveder** (1878–1926). Součástí letošní dílny budou rovněž přednášky na témata spojená s literárním překladačstvím.

Program

Básníci ze Slovinska – Alenka Jovanovski, Dejan Koban, Iztok Osojnik, Tatjana Jamnik – a překladatelka Karolina Bucka Kustec představí vlastní tvorbu a poezii Jureho Detely.

V Brně vystoupí zpěvák – skladatel Klemen Pisk.

Sobota 18. října – BIELSKO-BIAŁA (Galeria Wzgórze, Wzgórze 4)

11.00–17.00 – 11. mezinárodní překladatelská dílna

19.00 – literární večer (uvádí Agnieszka Będkowska-Kopczyk a Alenka Jovanovski)

20.00 – básnicko-hudební performans Dejana Kobana

Neděle 19. října – BIELSKO-BIAŁA (Galeria Wzgórze, Wzgórze 4)

10.00–17.00 – 11. mezinárodní překladatelská dílna

Pondělí 20. října – KRAKOV (Śródmiejski Ośrodek Kultury, ul. Mikołajska 2)

18.00 – literární večer (uvádí Agnieszka Żuchowska-Arent a Tatjana Jamnik)

Středa 22. října – MIKOŁÓW (Instytut Mikołowski, ul. Jana Pawła II 8/5)

18.30 – prezentace polského vydání poezie Jure Detely a beseda s překladatelkou Karolinou Buckou Kustec (uvádí Maciej Melecki a Krzysztof Siwczyk)

Čtvrtek 23. října – ČESKÝ TĚŠÍN (Kavárna Avion, Hlavní třída 1)

16.00 – literární večer (uvádí Tatjana Jamnik)

17.00 – *Zlatá loď* – projekce krátkého filmu Hany Kovač a prezentace programu *Zlatá loď*

Pátek 24. října – BRNO (Místogalerie, Skleněná louka, Kounicova 23)

19.00 – literární večer (uvádí Petr Mainuš)

20.00 – koncert Klemena Piska

11. mezinárodní překladatelská dílna v Bielsku-Bialé

18. a 19. října 2014

Program

sobota, 18. října – BIELSKO-BIAŁA (Galeria Wzgórze, Wzgórze 4)

11.00 – oficiální zahájení dílny

11.10–13.15 – přednášky slovinských hostů a referáty účastníků dílny

- Alenka Jovanovski: Poezie a etika
- Dejan Koban: Projekt Mladé rýmy a básnická scéna nejmladších básníků
- Prostor pro příspěvky účastníků dílny

13.15–13.30 – rozdělení do pracovních skupin

13.30–14.30 – přestávka na oběd

14.30–17.00 – práce na překladech

19.00 – literární večer se slovinskými autory – uvádí Agnieszka Będkowska-Kopczyk a Alenka Jovanovski

20.30 – performans Dejana Kobana: poezie, zvukná knížka a hudebná rukavice

neděle, 19. října – BIELSKO-BIAŁA (Galeria Wzgórze, Wzgórze 4)

10.00–12.30 – práce na překladech

12.30–13.30 – přestávka na oběd

13.30–16.00 – práce na překladech

16.00–17.00 – prezentace výsledků práce a zakončení dílny

Vedoucí dílny: Agnieszka Będkowska-Kopczyk, Tatjana Jamnik

Organizátoři: Kulturně-umělecké sdružení Police Dubové, Univerzita v Bielsku-Bialé, Literární sdružení IA, Centrum slovinštiny coby druhého/cizího jazyka na Filozofické fakultě Univerzity v Lublani, Sdružení Triglav-Rysy, Galeria Wzgórze

Sponzor: Javna agencija za knjigo RS / Slovenian Book Agency

Medailony slovinských autorů

Jure Detela (1951–1992) je slovinský básník, spisovatel a esejista, studoval dějiny umění Univerzity v Lublani. Byl výborný znalec dějin umění a výtvarní kritik. V 70. letech byl aktivním účastníkem různých avantgardních hnutí. Roku 1979 sestavil společně s Iztokem Osojnikem a Iztokem Saksidou *Podrealistický manifest*. Vydal básnické sbírky *Zemljevidi* (Mapy) (1978) a *Mab in srebro* (Mech a stříbro) (1985) a román *Pod strašnimi očmi pontonskih mostov* (Pod hroznýma očima pontonových mostů) (1988). Byl vizionář a neohrožený bojovník za práva na život všech živých bytostí. Žil a tvořil v Lublani.

Dejan Koban (1979) je slovinský básník. Jeho kniha poezie *Metulji pod pritiskom* (Motýli pod tlakem) vyšla vlastním nákladem, v roce 2013 vydal sbírku *Razporeditve* (Rozmístění). Kobanovy básně byly uveřejněny v časopisech *Idiot* a *Poetikon*. Se svojí poezií se podílel na kompilaci *Rokerji pojejo pesnike* (Rokeři zpívají básníky). Své básně interpretuje v hudební skupině Nevemnevem. Rád čte Allena Ginsberga a Katju Plut. Jeho nejoblíbenější autoři jsou momentálně také Blaž Božič, Monika Vrečar, Kristina Hočevar, Gregor Podlogar, Blaž Iršič a Glorjana Veber. Společně s Veronikou Dintinjana v Lublani organizuje básnické večery a festival Mlade rime (Mladé rýmy). Poslední dobou často mění větu „Poezie je cool“ na „Poezie je podstatná“.

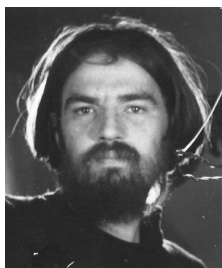
Alenka Jovanovski (1974) je slovinská básnířka, esejistka, literární kritička, redaktorka a překladatelka. V roce 2012 vydala básnickou prvotinu, sbírku *Hlače za Džija* (*Kalhoty pro Džibo*). Své básně a překlady italské literatury publikovala v literárních časopisech (*Literatura*, *Dialogi*, *Poetikon*) a Radiu Slovenija. Coby kritička a esejistka komentuje současnou slovinskou poezii. Pro Obec slovinských spisovatelů redigovala edici *Litterae Slovenicae*. Je laureátkou Stritarovy ceny, již Obec slovinských spisovatelů uděluje mladým kritikům, a ceny Vitez(inja) poezije (Rytíř-ka poezie) pro nejlepší báseň roku 2004. Vedle knižních vydání překladů Cesare Pavese (spolupřeklad Gašper Malej) a prózy Itala Calvina je autorkou literárněvědní monografie *Temni gen: estetsko skozi prizmo mističnega izkušstva* (Temný gen: esteticky viděné prisma mystické zkušenosti, 2001). Její básně v překladu Agnieszky Będkowské-Kopczyk vyšly v antologii *Portret ženy z obrácené perspektivy: 12 básnířek z Ukrajiny, Slovinska a České republiky* (FA-art, 2013).

Tatjana Jamnik (1976) je slovinská básnířka, spisovatelka, překladatelka, redaktorka, učitelka slovinštiny coby cizího jazyka, redaktorka a vydavatelka krásné literatury a humanistiky. Vystudovala slovinštinu a literaturu na Filozofické fakultě Univerzity v Lublani. Vydala básnickou sbírku *Brez* (Bez, 2009). Její básně a povídky byly publikovány ve slovinských i zahraničních literárních časopisech a přeloženy do angličtiny, češtiny, francouzštiny, chorvatštiny, japonštiny, němčiny, polštiny, slovenštiny a srbštiny. Překládá polskou (A. Wiedemann, S. Lem, M. Witkowski, D. Masłowska, P. Bednarski) a českou literaturu (A. Berková, M. Urban, P. Brycz, L. Fuks, R. Denemarková). Do slovinštiny též přeložila jazykovědní monografii A. Będkowské-Kopczyk. Je laureátkou slovinské Ceny pro

nejlepšího mladého překladatele z roku 2009, zakladatelkou a hlavní organizátorkou Festivalu slovinské kultury Zlatá loď, spoluorganizátorkou Mezinárodní překladatelské dílny v Bielsku-Biale, Mezinárodní básnicko-překladatelské dílny Zlatá loď ve Slovinsku i prezentací slovinských autorů v zahraničí. Stojí v čele Kulturně-uměleckého sdružení Police Dubové. Spolu s Tajou Kramberger a Barbarou Korun založila Mezinárodní literární cenu KONS.

Iztok Osojnik (1951) je slovinský básník, spisovatel, antropolog, historik, literární komparatista, filozof, malíř, esejista, překladatel, alpinista, cestovatel a turistický průvodce. Vystudoval komparatistiku na Univerzitě v Lublani (1977), absolvoval studijní stáž v Ósace v Japonsku, a získal doktorát z historické antropologie na Primorské univerzitě v Kopře. V letech 1997–2004 byl ředitelem Mezinárodního literárního festivalu Vilenica. Průkopník řady uměleckých směrů, spoluzakladatel anarchistického „podrealistického“ hnutí, „Garbage art“ (Kjóto), hudebních performancí „Papa Kinjal Band“, „Hidrogizma“ a jiných významných uměleckých spolků a festivalů (Galerija Equurna, Trnovski terceti, Pogovori v Vili Herberstein, Vilenica, Revija v reviji, Zlati čoln ad.). Do dnešního dne publikoval 27 sbírek poezie, nejnověji ****asterisk* (2011) a *Rudě vdani* (2012), pět románů, naposledy *Svinje letijo v nebo* (Svině letí do nebe, 2012), dvě sbírky esejů a studií a historicko-antropologickou monografii *Somrak suverenosti: Tanatalna politika oblasti* (Soumrak suverenity: Tanatální politika moci, 2013). V češtině vyšel knižní výběr z jeho poezie pod názvem *V tobě ožiju* (přel. Aleš Kozár, 2007) a v polštině *Spodnie na niebie* (přel. Marcin Warmuz, 2012). Pořádá Mezinárodní básnicko-překladatelskou dílnu Zlatá loď, Letní literární rezidenci Vermont College ve Slovinsku a další mezinárodní literární projekty. Jeho knihy byly přeloženy do více než 25 jazyků. Obdržel řadu domácích a zahraničních cen: Jenkovu cenu pro nejlepšího básníka roku (1997), Veroničinu cenu pro nejlepší básnickou sbírku roku (1998), Župančičovu cenu udělovanou autorům, kteří významně ovlivnili slovinskou kulturu a jejichž dílo se setkává s příznivým ohlasem v zahraničí (1992), Mezinárodní literární cenu KONS (2011), italskou Cenu Furlánska-Julského Benátska za poezii (2002) a chorvatskou Lucićovu cenu (2004).

Klemen Pisk (1973) je slovinský literát, překladatel a hudebník. Jako básník na sebe upozornil první básnickou sbírkou *Labas vakaras* (1998), po ní následovaly sbírky *Visoko in nagubano prapočelo* (Vysoká a vrásčitá prapodstata, 2000) a *Mojster v spovednici* (Mistr ve zpovědnici, 2002), výběr z jeho poezie byl přeložen do polštiny (*Tych kilka słów*, 2005, spolu s CD autorových šansonů) a do slovenštiny (*Pustovník a vlk*, 2009); píše také rozhlasové hry – *Labko noč*, *Matija Čop* (Dobrou noc, Matijo Čope, 1998), krátkou prózu – *Pibalec* (Foukač 2007) a literární kritiky – *Stihi pod nadzorom* (Básně pod dohledem, 2004). Překládá z polštiny a litevštiny – Jan Pavel II., J. Pilch, T. Tryzna; T. Venclova, S. Parulskis, V. Žilinskaitė, L. S. Černiauskaitė; uspořádal rozsáhlý výběr z poezie Czesława Miłosze – *Zvonovi pozími* (Zvony v zimě, 2008). Jako zpěvák, kytarista a autor většiny skladeb vydal se skupinou Žabjak bend CD *Doktor piska počasni swing* (Doktor píská pomalý swing, 2001) a *Aristokrat* (2004).

Jure Detela

Jure Detela: *Mech i srebro*

Přel. Karolina Bucka Kustec

Instytut Mikołowski, 2014

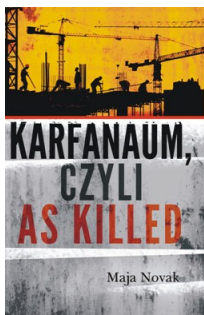
Překladatelka Karolina Bucka Kustec o poezii Jureho Detely

Poezii Jureho Detely označila literární věda jako reflexivní a básníka bychom mohli díky jeho hluboké etické angažovanosti a vztahu ke světu zvířat zařadit také mezi předchůdce animalistické etiky ve Slovinsku. Ve svých básních vyjadřoval hlubokou úctu ke světu přírody a tím silně překračoval obyčejné ekologické vědomí.

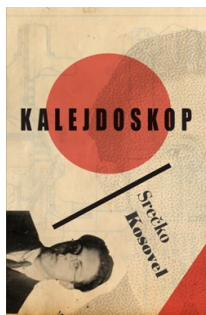
Na Jureho Detelu jsem začala být pozorná kvůli knize jeho bratra Andreje Detely *Sanje v vzhodni sobi* (*Sny ve východním pokoji*). Když jsem si v knihovně vypůjčila básnickou sbírku *Mah in srebro* (*Mech a stříbro*), ještě jsem nevěděla, že ji budu překládat. Protože jsem byla podruhé těhotná, upoutalo mě věnování (*všem těhotným dívkám a ženám*). Sbíрка začíná také básnickým přáním, aby tyto básně nikdy nebyly otištěny v publikaci vázané v kůži...

Zpočátku mi Detelův básnický svět připadal pochmurný a hermetický a jeho tok myšlenek komplikovaný. Tento pocit mě provázel až do okamžiku, kdy jsem po prvních, pracovních překladech vycítila, že jsem do textů vstoupila, že se přede mnou otevřely, a najednou začalo být to, co se mi předtím zdálo komplikované, jasné. Básně začaly promlouvat vlastním jazykem. Během čtení Detelových zápisků, dopisů, esejů a deníků, sebraných ve dvou svazcích *Orfických dokumentov* (*Orfických dokumentů*, red. Miklavž Komelj) a pilováním překladu se přede mnou začal pomalu odhalovat jeho básnický svět. Svět, který je zároveň pozemská a kosmická, materiální a duchovní. Svět násilí a zabíjení pozorovaný z hluboce etického hlediska, svět, který v básníkovi vzbuzuje velký respekt vůči zákonům přírody, vesmíru a neustálého vývoje jednotlivce a lidstva. Jsem již dlouho vegetariánka, sympatizuji s veganskou filozofií, a přesto mě tak pevný a nekompromisní postoj a tok myšlení básníka, který svět zvířat ctil více než svět lidí, překvapil. S takovým postojem jsem se v poezii doposud neseťkala.

Když jsem přemýšlela o sdílnosti jeho básní, rozhodla jsem se, že je přeložím, pokud jen možno doslova. Během čtení zápisků a hledáním informací o Detelovi na internetu se přede mnou začala vykreslovat podoba člověka, který promyšleně volil slova a nepoužíval metafory a nepotřebné zkrášlující přívlastky. S touto strategií v myšlenkách jsem provedla pouze několik menších překladatelských zásahů, abych tam, kde to bylo nezbytné, zachovala rytmus. Doufám, že básník bude znít v polštině stejně jako v originále, zásadně a se silným sdělením. A neuvěřitelně aktuálně, i když od vydání *Maha in srebra* ve Slovinsku již uplynulo víc jak 30 let.

přel. Wojciech Domachowski
2013

přel. Karolina Bucka Kustec
2012

přel. Marcin Warmuz
2012

<https://www.knjigarna-bookshop.eu> –
Knihkupectví Svazu Modro-Bílý pták – Kupujte levněji!

Festival Zlatá loď

Vedoucí festivalu: Iztok Osojnik
E-mail: info@festiwalztotalodz.pl
<http://www.festiwalztotalodz.pl>